

Som Opgaver, det vilde tilfalde en saadan Kommission at behandle, skal man nævne Følgende:

Det har i den senere Tid i høi Grad været følt som et Savn, at den nyere Næringslovgivning i Danmark saa godt som ikke har indladt sig paa at ordne Forholdet mellem Arbeidsgiver og Medhjælper, idet Lov af 29de Decbr. 1857 i denne Henseende væsentlig indskrænker sig (i § 65) til en Henvisning til de ældre derfor gjældende Forrifter. For saa vidt der derved nærmest sigtes til Frdng. af 21de Marts 1800 om Haandværkslængene i Kjøbenhavn med denne Forordnings senere Udvidelse til Kjøbstæderne, maa det indrømmes, at Bestemmelser, der i sin Tid bleve givne under Forudsætning af Laugsindretningens Bestaaen, ikke kunde ventes at være fyldestgjørende, naar Laugenes forbindende Karakter faldt bort, hvorfor det da ogsaa har været Følgen, at hin Forordning saa godt som slet ikke har kunnet bringes til Anvendelse. — Derhos maa det erindres, at de egentlige Fabrikarbeidere, til hvis Forhold der nu paa en ganske særlig Maade maa tages Hensyn, i ethvert Tilfælde falde udenfor hin Forordnings Omraade. Der er saaledes al Opfordring til at søge tilveiebragt den fornødne lovmæssige Ordning af Kontraktforholdet mellem Arbeidsgiver og Medhjælper, derunder Bestemmelser for Arbeidskontraktens Varighed og Opsigelse, Retten til at forlade Arbeidet eller bortvise Arbeideren uden Opsigelse, Regler for Arbeidslønnens Udbetaling, Bestemmelser om Læremesterens Rettigheder og Forpligtelser lige over for Kærlingen m. m. I Forbindelse hermed staar en videre Udvikling af det ved Lov af 23de Mai 1873 indrettede Tilsyn med Fabrikker og visse Værksteder, hvis Myndighed navnlig i sanitær Henseende og til at forbyde farlige Maskiner etc. vistnok vilde kunne modtage gavnlige Udvidelser.

Ogsaa i anden Henseende har Næringsloven af 1857 efterladt en meget vigtig Opgave. Medens der nemlig med Laugsindretningen var forbundet et fuldstændigt System af Understøttelseskasser, der øvede en betydelig Virksomhed til Gavn for den aldrende og svagelige Arbejder, og i Reglen friede ham for at tilfalde Fattigvæsenet, er dette nu væsentlig anderledes. De fri Foreningers Virksomhed i denne Retning er langt fra tilstrækkelig til at magte den dem ved Næringsloven stillede Opgave. Den Hjælp, der tilflyder fra Godgjørenheden i dens forskjellige Former, er altid mere tilfældig, og det offentlige Fattigvæsen maa derfor i stedse større Omfang træde til, hvor Korporationsforbindelsen i tidligere Tid var kraftig nok til at yde fornøden Hjælp. Organisation af de herhen hørende Kasser paa en betryggende Maade maa derfor i høi Grad kaldes en berettiget Tidens Fordring, der fortjener den alvorligste Opmærksomhed fra Samfundets Side.

Men endnu een Fordring stiller den stærkt fremadskridende Udvikling af Industrien paa Arbeidernes Vegne til Samfundet, en Fordring, der neppe længer lader sig opfylde af de private Kræfter, der en Tidlang med Opoffrelse have helliget sig dertil. Det er nemlig bleven klart, at de Skoler, der hidtil have meddelt Arbeiderstanden dens egentlige tekniske Dannelse, ikke længer kunne overkomme de til dem stillede Krav. Skal Arbeiderstandens tekniske Dygtighed kunne bevares og videre udvikles, og skal den forhindres fra at synke ned til det blot mekaniske Arbejde, der betegner Fabriklivets Skyggesider, vil det være nødvendigt, at der stables ny Institutioner, som føre den tekniske Videnskabs Lærdomme ud i den industrielle Arbeiderbefolkning og derved give den et af de vigtigste Midler i Hænde til Forbedring af den Enkeltes Kaar.

Ved Siden af de forannævnte Foranstaltninger vil det efter de i de sidste Aar gjorte Erfaringer for Samfundets Fred være meget ønskeligt, om det kunde naas at tilveiebringe Midler til en mindelig Afgjørelse af de fra Tid til anden opstaaende Spørgsmaal om Arbeidslønnens Størrelse. En varig Regulering heraf lader sig vel neppe foretage; men der kunde muligens stiles hen til, under Medvirkning saavel af Arbeidere som af Arbeidsgivere at tilveiebringe